

Wykonanie pogłębionej analizy obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz świadczenie usług doradczo-konsultacyjnych w zakresie działań naprawczych na rzecz przełamania barier rozwojowych na tych obszarach

Termin: 2018-02-01 - 2018-12-10

Kierownik: Przemysław Śleszyński

Wykonawcy: [Jerzy Bański](#), [Marek Degórski](#), [Sławomir Goliszek](#), [Tomasz Komornicki](#), Filip Piotrowski, [Przemysław Śleszyński](#), [Marek Wieckowski](#), [Rafał Wiśniewski](#)

Instytucja zamawiająca: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
Numer projektu: BDG-V.2611.88.2017.KR

Jednym z obszarów wskazanych w SOR jako obszary wymagające specjalnej uwagi ze strony polityki regionalnej są obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Stanowią one łącznie 728 gmin o powierzchni 104,8 tys. km², które zamieszkuje 6,1 mln mieszkańców. Odpowiedzią na ich specyficzne potrzeby oraz zróżnicowany poziom korzystania z efektów rozwoju w kraju w perspektywie do 2020 roku jest projekt strategiczny SOR pn. 'Pakiet dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją'.

W perspektywie do 2020 r. Pakiet przewiduje przeprowadzenie projektu pilotażowego, którego celem będzie wypracowanie w dialogu różnych podmiotów zestawu działań i przedsięwzięć (Planu działań), pozwalającego przewyższyć kluczowe dla danego obszaru zmarginalizowanego bariery rozwojowe, wpływając tym samym na pobudzenie rozwoju i generowanie wymiernych korzyści gospodarczych związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy, wzrostem inwestycji prywatnych oraz w dłuższej perspektywie – wzrostem dochodów mieszkańców i samorządów terytorialnych. Ponadto po roku 2020 planowane jest wsparcie obszarów zmarginalizowanych w ramach jednego z instrumentów polityki regionalnej – Programu ponadregionalnego skierowanego do najsłabszych gospodarczo obszarów 2020+.

Celem badań jest zarówno doprecyzowanie i aktualizacja wykonanej delimitacji, jak też dopasowanie przewidywanej interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wynika to z heterogeniczności obszarów problemowych, charakteryzujących się z jednej strony różnicami kategorii i natężenia problemów, jak też występowania potencjałów rozwojowych i możliwości ich uruchomienia.

Przedstawiana dalej koncepcja badawcza została opracowana w ten sposób, że najpierw szczegółowo omawia się przewidziane szczegółowe zadania badawcze (punkty 1-9 SOPZ, rozdział III, „Szczegółowy zakres i sposób realizacji zadania”, s. 2-3). Szczegółowe zadania badawcze opisano w ten sposób, że każdy z punktów posiada informację, pozwalającą na ocenę oferty, zgodnie z punktem 7.15 oraz 12.1-12.8 SIWZ (s. 7-8 i 10-12 SIWZ). Niezależnie od tego, najważniejsze wnioski syntetyczne zestawiono w kolejnych rozdziałach. Taka konstrukcja pozwoli już na wstępnym etapie zidentyfikować najważniejsze wyzwania, ale także problemy i przeszkody, pozwalające zminimalizować ryzyko uzyskania słabszych od potencjalnie możliwych efektów

Zgodnie z SOPZ, głównymi celami badawczymi są:

– w 1 etapie prac jest to „weryfikacja liczby i granic obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją w oparciu o m.in. aktualizację wartości wskaźników wykorzystanych w diagnozie SOR”. W wymaganiach Zamawiającego zakłada się, że „na podstawie pogłębionej analizy diagnostycznej tych obszarów nastąpi identyfikacja występujących tam problemów, wyzwań i potencjałów rozwojowych (społeczno-gospodarczych, przestrzennych, instytucjonalno-administracyjnych)”, a następnie „opracowanie portretów i typologii podobszarów (czyli grup gmin tworzących spójne obszary funkcjonalne)”.

– w 2 etapie celem („integralnym elementem badania”) jest wypracowanie metodą partycypacyjną wśród „różnych podmiotów uczestniczących w rozwoju danego obszaru funkcjonalnego, zestawu działań i przedsięwzięć zintegrowanych w formie 'Planu

działań', które wpłyną na pobudzenie rozwoju i przyniosą wymierne korzyści gospodarcze związane z tworzeniem nowych miejsc pracy, wzrostem inwestycji prywatnych oraz w dłuższej perspektywie – wzrostem dochodów mieszkańców i samorządów terytorialnych”.

Są to założenia generalnie poprawne, jednak zdaniem Wykonawcy (Składającego ofertę) w kontekście całości zamówienia i treści SOPZ, jak też specyfiki problemowo-przedmiotowej zagadnienia delimitacji obszarów marginalizacji i ich aktywizacji, wymagające dookreślenia i (lub) poszerzenia o następujące cele:

1. W zakresie etapu 1:

1. Doskonalenie metodologii delimitacji obszarów problemowych oraz ich wewnętrznego różnicowania.
2. Wykonanie formalnie nowej (ze względów metodologicznych) delimitacji obszarów problemowych, która ze względu na przewidywaną dużą zgodność (inercja procesów społeczno-ekonomicznych w gminach) może być dalej określana jako „aktualizacja delimitacji”).
3. Opracowanie bazy danych wskaźników dla wyznaczonych gmin i podobszarów.
 1. Doskonalenie metodologii opracowywania modeli wdrażania programów aktywizacyjnych dla obszarów marginalizowanych.
 2. Doskonalenie sposobów realizacji analiz i wdrożeń partycypacyjnych, przy szczytkowych zastosowaniach tego typu rozwiązań w Polsce.